

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Wildové a soudkyně JUDr. Blanky Bendové a Mgr. Kateřiny Sedlákové ve věci

žalobkyně: **HARVARD CAPITAL and CONSULTING investiční společnost a.s. v likvidaci**, IČO 00676900
sídlem Ohradní 1159/65, 140 00 Praha 4
zastoupený advokátem Mgr. Martinem Štuksou
sídlem Kaplická 1037/12, 140 00 Praha 4

proti

žalované: **Harvardský průmyslový holding, a.s. - v likvidaci**, IČO 44269595
sídlem Uhelný trh 414/9, 110 00 Praha 1
zastoupený advokátkou JUDr. Evelynou Lojdovou
sídlem Pařížská 67/11, 110 00 Praha 1

o nahrazení souhlasu s vydáním předmětu úschovy

k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 30. září 2020, č. j. 11 C 104/2018-186

takto:

Rozsudek soudu I. stupně **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost souhlasit s vydáním předmětu úschovy vedené Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 0 Sd 12/2018, tj. částky 100 364 209 Kč žalobkyni (výrok I.), zamítl žalobu s tím, že žalobkyně je povinna souhlasit s vydáním předmětu úschovy vedené Obvodním soudem pro Prahu 2 pod sp. zn. 0 Sd 12/2018, tj. částky 100 364 209 Kč žalované (výrok II.) a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení částku 34 186 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího advokáta (výrok III.).
2. Takto rozhodl o návrhu žalobkyně, která se domáhala nahrazení souhlasu žalované s vydáním předmětu úschovy s tím, že usnesením Městského soudu v Praze (dále jen „MS Praha“) ze dne 24. 3. 2017, sp. zn. 46 T 17/2006, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze (dále jen „VS Praha“) ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 5 To 43/2017, bylo rozhodnuto o zrušení zajištění peněžních prostředků ve výši 100 364 209 Kč (dále jen „předmětná částka“) uložených na účtu č. 183336526/0300, vedeném u Československé obchodní banky, a.s. (dále jen „ČSOB“), jehož majitelem je žalobkyně, s tím, že současně budou tyto peněžní prostředky vzaty do úschovy soudu. K zajištění prostředků došlo v souvislosti s trestním řízením proti Viktoru Koženému a Ing. Borisi Vostrému, do úschovy byly složeny z důvodů pochybností o vlastnickém právu k zajištěným penězům s ohledem na jednání žalované, která k nim uplatnila nárok. Žalobkyně se považovala za jedinou oprávněnou osobu, které svědčí vlastnické právo k pohledávce za ČSOB, neboť je majitelem shora uvedeného vkladového účtu, ze kterého byly peněžní prostředky vzaty do úschovy.
3. Žalovaná rovněž uplatnila právo k těmto finančním prostředkům s tím, že byla poškozena rozsáhlou trestnou činností V. Koženého a Ing. Vostrého, žalovaná sdružuje cca čtvrt milionu poškozených akcionářů, k jejichž odškodnění dosud nedošlo. Majetek žalované tvoří hlavně pohledávky, ohledně nichž vede spory. Jedním z těchto sporů je pohledávka za žalobkyni s jistinou 100 364 209 Kč, která souvisí s tímto řízením. Předmětná částka byla zajištěna

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková

v průběhu trestního řízení, následně byla vzata do úschovy soudu. Žalovaná podrobně popsala trestnou činnost V. Koženého a Ing. Vostrého, v jejímž rámci docházelo k vyvádění likvidních akcií významných českých podniků nabytých v rámci kupónové privatizace z portfolia žalované, resp. jejích právních předchůdců Sklo Union Teplice, a.s. (dále jen „SUT“), a harvardských investičních fondů (dále jen „HIF“), kdy za tyto cenné papíry získávala žalovaná, resp. její právní předchůdci zejména bezcenné akcie kyperských společností Harms Holdings Co Limited (dále jen „HARMS“) či Daventree Limited (dále jen „DAVENTREE“). K páčání trestné činnosti v letech 1995 a 1996 používali V. Kožený a Ing. Vostrý společnost DAVENTREE, jak vyplývá z trestního rozsudku, v trestné činnosti pak pokračovali i nadále, majetkové hodnoty byly vyvedeny z portfolia žalované a byly dále investovány prostřednictvím kyperské společnosti Daventree Resources Ltd. (dále jen „DTR“), která byla dříve dceřinou společností DAVENTREE, od roku 2001 je 100% vlastněna žalovanou. DTR měla v minulosti čtvrtinový podíl v investiční společnosti Kantupan Holdings Co Ltd. (dále jen „Kantupan“), tato společnost prodala v roce 1997 a 2001 svůj podíl ve společnosti Siberian and Far East Oil Company Open Joint Stock Company (dále jen „Sidanco“) celkem za 899 mil. USD, část výtěžku z prodeje připadlo i na DTR. Tyto prostředky byly pokračující trestnou činností V. Koženého a Ing. Vostrého vyvedeny mimo dosah žalované, resp. DTR jako dceřiné společnosti žalované, část těchto prostředků se převody přes další zainteresované společnosti dostala ke slovenské společnosti PRIVAT SLOVAKIA MARKETING spol. s r.o. (dále jen „PSM“), konkrétním důvodem pro připsání prostředků, které jsou nyní předmětem úschovy, byla smlouva o koupi akcií mezi DAVENTREE a PSM ze dne 12. 9. 2002, ve znění dodatku ze dne 20. 11. 2002, předmětem smlouvy byl převod akcií HARMS z portfolia DAVENTREE na PSM, kupní cena měla být zaplacená tak, že společnost PSM převezme dluh DAVENTREE vůči žalobkyni, který svou výší odpovídal kupní ceně. Na základě této smlouvy PSM v únoru 2003 poslala částku 100 384 309 Kč na účet žalobkyně, po několika převodech zůstala předmětná částka, která byla zajištěna na bankovním účtu u ČSOB. Žalovaná výše uvedené transakce označila za další pokračování trestné činnosti, zpochybnila existenci dluhu DAVENTREE vůči žalobkyni, považovala jej za smyšlený bez reálného základu. Žalovaná vyslovila přesvědčení, že předmětná částka představuje prostředky, které byly trestnou činností odňaty z jejího majetku, resp. dceřiné společnosti DRT, přičemž na základě dohody s DRT je žalovaná oprávněna nakládat s prostředky odňatými DRT a vymáhat je v soudním řízení. Namítala, že žalobkyně je společností dlouhodobě personálně a majetkově napojenou na V. Koženého a jeho rodinu, vydání předmětu úschovy žalobkyni tak považovala za nemravné a v rozporu s obecnými principy spravedlnosti.

4. Žalobkyně následně uvedla, že převodem předmětné částky na její bankovní účet byla uhrazena pohledávka za společností Harvardská burzovní společnost a.s. (dále jen „HBS“) z titulu smlouvy o obstarání koupě a prodeje cenných papírů, a to za akcie SUT a Sepap Štětí a.s., po odečtení provize měla HBS žalobkyni zaplatit 133 655 208 Kč, po dílčích úhradách zůstal dluh ve výši předmětné částky, tento dluh následně uznala DAVENTREE, na základě dohody ze dne 15. 7. 1996 se přihlásila k úhradě závazku HBS, dne 22. 5. 2002 vystavila uznání dluhu. Na základě dohody ze dne 16. 12. 2020 PSM převzala dluh DAVENTREE ve výši 100 384 309,10 Kč, na základě této dohody byla ze strany PSM pohledávka uhrazena 12. 2. 2003. Žalobkyně nesouhlasila s argumentací žalované ohledně pokračování trestné činnosti, poukázala na to, že žalobkyně se na trestné činnosti V. Koženého a Ing. Vostrého nijak nepodílela, v trestním řízení nebylo zjištěno, že by předmětná částka pocházela z trestné činnosti. Ohradila se proti konstrukci žalované ohledně údajného propojení s rodinou V. Koženého, poukázala na to, že obdobný závěr by bylo možno dovodit ohledně postavení žalované. Poukázala na to, že činnost likvidátora i průběh likvidace jsou průběžně kontrolovány ze strany ČNB. Namítala, že v případě finančních prostředků na bankovním účtu nesvědčí vlastnické právo přímo majiteli účtu, tyto finanční prostředky představují pohledávku majitele účtu za bankou, která účet vede. Český právní řád stojí na principu, že majitel účtu je jediným možným vlastníkem této pohledávky.

5. Na základě provedení dokazování vzal soud I. stupně za prokázané, že předmětná částka na účtu žalobkyně u ČSOB byla zajištěna v trestním řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 46 T 17/2006 dle § 79a odst. 1 věty první tr. řádu jako prostředky, u kterých zjištěné okolnosti nasvědčovaly, že jsou výnosem z trestné činnosti. Stejně tak bylo prokázano, že předmětná částka již nebyla třeba k dalšímu řízení a nepřicházelo v úvahu její propadnutí nebo zabránění, a že tedy měla být za přiměřeného užití § 80 tr. řádu vrácena. Do soudní úschovy pak byla předmětná částka uložena dle § 80 odst. 1 věty třetí tr. řádu z důvodu, že orgány činné v trestním řízení měly pochybnost o tom, komu k ní svědčí právo.
6. Soud I. stupně však takovou pochybnost neshledal. Vycházel přitom z toho, že předmětem zajištění v trestním řízení a následně předmětem „civilní“ soudní úschovy byly a jsou peněžní prostředky jako věci genericky určené, nikoliv věci individuálně určené (konkrétní bankovky či mince), u kterých by bylo možné individuálně tvrdit a prokazovat, že hmotněprávní nárok na jejich vydání náleží jiné osobě než té, u které byly zajištěny. Předmětné prostředky se pak staly předmětem zajištění/úschovy jako prostředky uložené na bankovním účtu, tj. byla postižena pohledávka za bankou na výplatu prostředků z účtu. Ztotožnil se s argumentací žalobkyně, v níž odkázala na ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu (např. rozhodnutí sp. zn. 35 Odo 801/2002, sp. zn. 33 Odo 912/2006 či sp. zn. 29 Cdo 2155/2008), dle jejichž závěrů nejsou peněžní prostředky uložené na běžném účtu v majetku majitele účtu, ale v majetku peněžního ústavu, přičemž majiteli účtu svědčí obligační právo, aby mu byly na základě jeho příkazu peníze z účtu vyplaceny. V daném případě tedy byla zajištěním postižena pohledávka za ČSOB na výplatu prostředků evidovaných na účtu. Právo na výplatu prostředků z účtu, tj. pohledávka za ČSOB, svědčilo pouze žalobkyni jako majiteli účtu a pouze jí, resp. podle jejího pokynu mohly být prostředky po zrušení zajištění vyplaceny. Soud I. stupně poukázal na to, že žalovaná ani netvrdila, že by jí svědčilo jakékoliv právo disponovat s prostředky na předmětném účtu, resp. s pohledávkou za ČSOB postiženou zajištěním, a nemohla se tak domáhat vyplacení prostředků z účtu. Na tomto závěru soud I. stupně setrval i při vědomí toho, že pohledávka žalobkyně za ČSOB byla v důsledku rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení vyinkasována a prostředky takto získané uloženy do úschovy soudu. Z tohoto pohledu pak nepovažoval za rozhodné, z jakého zdroje byly prostředky na účet žalobkyně poukázány a zda tento zdroj měl něco společného se žalovanou. Poukázal na to, že ani žalovaná netvrdila a tvrdit ani nemohla, že právě peníze poukázané na účet žalobkyně (jakkoliv je nelze ani při tomto posledním převodu individualizovat) měly představovat prostředky odčerpané z jejího majetku. Majetek, o který měla žalovaná či jeho právní předchůdci přijít v důsledku trestné činnosti V. Koženého a Ing. Vostrého, měl být původně tvořen likvidními akciemi českých podniků. Tento majetek měl být následně dle tvrzení žalované transformován, investován do Kantupanu, resp. Sidanca a dále transformován a převáděn, a nelze tak tvrdit, že právě prostředky na účtu žalobkyně (nebyly-li by v majetku banky) mají představovat majetek ušlý žalované.
7. Soud I. stupně nevyloučil, že žalované může případně svědčit obligační nárok vůči žalobkyni na zaplacení částky odpovídající svou výší prostředkům v úschově soudu, ať již by mělo jít o nárok z titulu vydání bezdůvodného obohacení, náhrady škody či jakéhokoliv jiného titulu. Tento obligační nárok však není předmětem řízení o nahrazení souhlasu s vydáním předmětu úschovy, ale je předmětem řízení vedeného u Obvodního soudu pro Praha 4 pod sp. zn. 51 C 100/2016. Ani případná existence takového obligačního nároku nemohla dle názoru soudu I. stupně odůvodnit vydání předmětu úschovy žalované s ohledem na to, že právo k předmětu úschovy svědčilo pouze žalobkyni.
8. Soud I. stupně dále uzavřel, že ve vydání předmětu úschovy žalobkyni, které jako majiteli účtu náleží právo s uschovanými prostředky disponovat, nelze spatřovat žádný rozpor s dobrými mravy. Žalovanou předestřená argumentace směřovala spíše k případně existující obligační pohledávce, nemohla však odůvodnit přiznání práva na vydání předmětu úschovy žalované. S ohledem na tyto závěry soud I. stupně nahradil souhlas žalované s vydáním předmětu úschovy

žalobkyni ve smyslu § 299 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“) a současně zamítl návrh žalované na nahrazení souhlasu žalobkyně s vydáním předmětu úschovy žalované.

9. O nákladech řízení soud I. stupně rozhodl dle § 142 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“). Úspěšně žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení za soudní poplatek a náklady právního zastoupení, přičemž podrobně zdůvodnil jednotlivé položky těchto nákladů.
10. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání, v němž vytýkala soudu I. stupně neúplně zjištěný skutkový stav věci i nesprávné právní posouzení. Postup soudu I. stupně, pokud se zabýval pouze existencí zajištěné částky na bankovním účtu žalobkyně, na jejíž výplatu má právo jen žalobkyně, považovala za formální, závěry rozhodnutí za nepřesvědčivé. Poukázala na nálezy Ústavního soudu, v nichž opakovaně kritizoval formalistický přístup soudů a povinnost soudů řádně zdůvodnit svá rozhodnutí. Namítala, že pokud by byl správný závěr soudu I. stupně, nemusela být předmětná částka složena do soudní úschovy, neboť již v té době bylo známo, že předmětná částka se nacházela na bankovním účtu žalobkyně. Poukázala na odůvodnění rozhodnutí MS Praha v trestní věci sp. zn. 46 T 17/2006, dle něhož je otázka vlastnictví zajištěných peněžních prostředků otázkou složitou vyžadující další dokazování. Závěr soudu I. stupně popřel smysl zajištění v trestním řízení, pokud by zajištěné peněžní prostředky mohly být vydány pouze majiteli účtu. Pochybnosti o právu žalobkyně k předmětné částce měly být právě předmětem tohoto soudního řízení. Vytýkala soudu I. stupně, že se vůbec nezabýval otázkou, kdo předmět úschovy dostane, pokud bude předmětná částka vydána žalobkyni, namítala, že je žalobkyně dlouhodobě ovládána Viktorem Koženým, resp. jeho matkou Jitkou Chvatíkovou. Argumentovala tím, že svá práva k předmětu úschovy nejen tvrdila, ale i dokládala. K převodu částky došlo na základě smlouvy o koupi akcií uzavřené dne 12. 9. 2002 mezi DAVENTREE a PSM, tyto transakce navazovaly na trestnou činnost V. Koženého a Ing. Vostrého, poukázala dále na pochybnosti o existenci dluhu u žalobkyně, všechny tyto skutečnosti soud I. stupně ignoroval. Pokud byl důvod připsání platby na účet žalobkyně nejasný, nemohl se soud I. stupně ani vypořádat s námitkou žalované ohledně vydání předmětu úschovy v rozporu s dobrými mravy. Vytýkala soudu I. stupně, že se meritem věci vůbec nezabýval, zdůraznila přitom, že její obligační nárok by mohl být již promlčen. Žádala, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, případně aby jej změnil tak, že se žaloba zamítá a vyhověl jejímu vzájemnému návrhu.
11. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání žalované shledávala odvolací námitky nedůvodnými. Rozhodnutí soudu I. stupně považovala za řádně odůvodněné. Poukázala na to, že žalovaná neměla k předmětné částce žádný vztah, pouhé tvrzení, že zdroj finančních prostředků má původ v trestné činnosti, takový vztah nezakládá. Soud I. stupně správně vycházel z toho, že částka byla zajištěna na bankovním účtu žalobkyně a právo k takovým finančním prostředkům svědčí majiteli účtu, tedy žalobkyni. K výtce žalované, že soud I. stupně vůbec nezohlednil, komu se předmětná částka dostane do dispozice, tedy případně i V. Koženému, poukázala žalobkyně na to, že peněžní prostředky jsou určeny pro výplatu podílníků žalobkyně za akcie prodané žalobkyní. Namítala, že žalovaná se označovala za vlastníka majetku žalobkyně bez konkrétních relevantních tvrzení. Její námitka o stovkách tisících akcionářů poškozených V. Koženým a Ing. Vostrým již během let pozbyla svého významu. Pokud žalovaná vytýkala soudu I. stupně, že rozhodování o jejích obligačních nárocích ponechal na řízení vedené u Obvodního soudu pro Prahu 4 sp. zn. 51 C 100/2016, poukázala žalobkyně na to, že žalované nic nebránilo, aby tento nárok uplatnila již dříve. Ztotožnila se se závěry soudu I. stupně a navrhla potvrzení napadeného rozsudku.
12. Odvolací soud ve smyslu ust. § 212 a § 212a o. s. ř. přezkoumal napadený rozsudek i řízení jemu předcházející, aniž nařídil odvolací jednání (§ 214 odst. 2 písm. d/ o. s. ř.), neboť neshledal podmínky pro potvrzení ani změnu napadeného rozsudku.

13. V daném případě je předmětem řízení nahrazení souhlasu s vydáním předmětu soudní úschovy ve smyslu § 299 odst. 1 z. ř. s. Mezi účastníky bylo nesporné, že v průběhu trestního řízení vedeného u MS Praha pod sp. zn. 46 T 17/2006 došlo k zajištění předmětné částky, která se v té době nacházela na účtu žalobkyně u ČSOB, a následně došlo ke zrušení tohoto zajištění a složení předmětné částky do úschovy soudu.
14. *Věc, která byla uložena do úschovy na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1 věty třetí tr. řádu, se vydá tomu z účastníků řízení o úschově, který o to požádal, a jen v případě, že s vydáním věci žadateli ostatní účastníci souhlasili nebo že jejich nesouhlas byl nabrazen pravomocným rozsudkem soudu. Účastníky občanského soudního řízení o úschově věci, uložené na základě usnesení orgánu činného v trestním řízení vydaného podle ustanovení § 80 odst. 1 věty třetí tr. řádu, jsou ten, kdo ji vydal (§ 78 tr. řádu) nebo komu byla odňata (§ 79 tr. řádu), ten, kdo na ni uplatňoval v trestním řízení právo, popřípadě také ten, kdo na ni uplatnil právo u soudu v občanském soudním řízení, aniž by tak učinil u orgánu činného v trestním řízení; složitel v tomto řízení nevystupuje. Ten, kdo věc vydal nebo komu byla odňata, má postavení příjemce. Ten, kdo na věc uplatňoval právo v trestním řízení, má postavení přiblašovatele (srov. závěry učiněné ve stanovisku Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2006 sp. zn. Cpjn 203/2005, uveřejněném pod č. 24 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2007, které jsou použitelné i pro řízení o úschovách podle zákona o zvláštních řízeních soudních). Předmět úschovy vydá soud příjemci na jeho žádost. Jestliže ke složení došlo proto, že někdo jiný než příjemce uplatňuje právo na vydání předmětu úschovy nebo že někdo jiný, jehož souhlasu je třeba, nesouhlasí s vydáním předmětu úschovy příjemci, je k vydání předmětu úschovy zapotřebí souhlasu všech účastníků a osoby, pro jejíž nesouhlas s plněním došlo ke složení do úschovy. Byl-li souhlas s vydáním předmětu úschovy odepřen, lze jej nabradit pravomocným rozsudkem soudu, kterým bylo rozhodnuto, že ten, kdo vydání odporoval, je povinen souhlasit s vydáním předmětu úschovy žadateli (§ 299 odst. 1 z. ř. s.) – srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. 9. 2019, sp. zn. 21 Cdo 1152/2019.*
15. *Žaloba o uložení povinnosti souhlasit s vydáním předmětu úschovy představuje - jak již dovodila ustálená judikatura soudů - procesní formu vyjádření posouzení otázky, komu (zda příjemci nebo přiblašovateli, popřípadě složiteli) má být předmět úschovy soudem vydán, tedy - řečeno jinak - komu svědčí vlastnické nebo jiné právo k předmětu úschovy, na základě kterého soud vydá předmět úschovy. Není přitom podstatné, že vlastnické nebo jiné právo k předmětu úschovy se v tomto řízení řeší jen jako otázka předběžná a že nachází svůj projev ve výroku rozsudku v podobě "nabrázení projevu vůle"; pravomocný rozsudek soudu, kterým bylo rozhodnuto, že žalovaný "je povinen souhlasit s vydáním předmětu úschovy", žalobci totiž zakládá právo, aby mu soud vydal předmět úschovy, čímž bude naplněno jeho právo k majetku, uloženému nebo složenému do úschovy soudu (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. 21 Cdo 2127/2014).*
16. Předmětem posouzení soudu I. stupně tak bylo, komu svědčí vlastnické nebo jiné právo k předmětu úschovy. Soud I. stupně svůj závěr o právu žalobkyně k předmětné částce opřel pouze o skutečnost, že se tato částka nacházela na bankovním účtu, jehož majitelem byla žalobkyně. S odkazem na jím citovanou judikaturu Nejvyššího soudu vycházel z toho, že peněžní prostředky uložené na běžném účtu nejsou v majetku majitele účtu, ale v majetku peněžního ústavu, přičemž majiteli účtu svědčí obligační právo, aby mu byly na základě jeho příkazu peníze z účtu vyplaceny. Dovodil, že v daném případě byla zajištěním postížena pohledávka za ČSOB na výplatu prostředků evidovaných na účtu, přičemž právo na výplatu prostředků z účtu, tj. pohledávka za ČSOB, svědčilo pouze žalobkyni jako majiteli účtu a pouze jí, resp. podle jejího pokynu mohly být prostředky po zrušení zajištění vyplaceny.
17. Se soudem I. stupně lze souhlasit v tom, že předmětem zajištění byly finanční prostředky jako věci genericky, nikoliv individuálně určené (konkrétní bankovky či mince), přičemž ochranu vlastnického práva k penězům proti tomu, kdo je neoprávněně zadržuje, lze vlastníku přiznat, jen jde-li o peníze jednotlivě určitelné (individualizovatelné) a tím, jak jsou označeny, v majetku toho, kdo je vlastníku zadržuje, rozpoznatelné. Jelikož peněžní prostředky uložené na běžném účtu vedeném bankou na základě smlouvy o běžném účtu nejsou (objektivně vzato ani nemohou být) jednotlivě určitelné a v majetku banky rozpoznatelné (tj. odlišitelné od jiných peněžních prostředků vložených nebo poukázaných na účty vedené bankou pro její klienty), soudní praxe

dále dovodila, že majitel účtu (ani jiná osoba, jejíž peněžní prostředky případně byly vloženy či poukázány na účet) není vlastníkem peněžních prostředků uložených na účtu (ty jsou v majetku banky), přičemž oprávnění (nárok) majitele účtu spočívající v tom, aby podle jeho příkazu nebo příkazu jiných k tomu oprávněných osob byly z peněžních prostředků na účtu uskutečněny výplaty nebo platby, představuje pouze "pohledávku z účtu u peněžního ústavu" (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 5. 2010, sp. zn. 29 Cdo 2155/2008).

18. Nicméně pro rozhodnutí soudu je podstatný stav v době jeho vyhlášení (§ 154 o. s. ř.) a v této době se již předmětná částka nacházela v soudní úschově. Za této situace již závěr soudu I. stupně, že „právo na výplatu prostředků z účtu, pohledávka za ČSOB, svědčilo pouze žalobkyni jako majiteli účtu“ neobstojí. Takový závěr by totiž vždy vedl k tomu, že pokud by do úschovy byly složeny finanční prostředky, které by nebyly individuálně určené, vždy by byly vydány majiteli účtu. Takový závěr by popíral smysl a účel soudní úschovy. Soud se v takovém případě musí zabývat tzv. **jiným právem** k předmětu úschovy (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 11. 2016, sp. zn. 21 Cdo 228/2015, obdobné závěry učinil Nejvyšší soud i v rozsudku ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. 21 Cdo 2127/2014). Ostatně žalovaná toto jiné právo uplatnila v řízení vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 4 pod sp. zn. 51 C 100/2016.
19. Vzhledem k tomu, že takto soud I. stupně nepostupoval, nezabýval se otázkou, zda jsou účastníci nositeli hmotněprávního nároku k předmětu úschovy, je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.
20. Pokud se soud I. stupně v závěru odst. 33 napadeného rozsudku vyjádřil ke skutkovým tvrzením žalované, pak svoji úvahu, že prostředky na účtu žalobkyně nemohou představovat „majetek ušlý žalované“, dostatečně nevyložil; jeho závěr se tak jeví rovněž nepřezkoumatelným.
21. Odvolací soud jej tedy zrušil dle § 219a odst. 1 písm. b/ o. s. ř. a věc vrátil soudu I. stupně dle § 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. k dalšímu řízení.
22. Na soudu I. stupně nyní bude, aby posoudil, zda na základě skutkových tvrzení účastníků lze dovodit jejich hmotněprávní nárok k předmětu úschovy a pokud ano, zda jej lze mít na základě (dosud či následně) provedených důkazů též za prokázaný. V závislosti na tom pak rozhodne o nahrazení souhlasu s vydáním předmětu úschovy.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. k/ o. s. ř.).

Praha 27. dubna 2021

JUDr. Markéta Wildová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Vápeníková